

НЕПРЯМЕ ОПОДАТКУВАННЯ В КРАЇНАХ-ЧЛЕНАХ ЄС ТА УКРАЇНІ

Слід зазначити, що до непрямого оподаткування у дослідженнях зарубіжних учених та міжнародному законодавстві віднесено такі податкові платежі: податок на додану вартість, акцизи на певні групи підакцизних товарів, інші форми акцизів, митні збори тощо.

На сьогодні найбільш актуальними є питання формування такого рівня ефективності та конкурентоспроможності національної економіки, що відповідали б параметрам, у першу чергу, Європейського Союзу. Тому практична оптимізація непрямого оподаткування є складовою частиною всього інтеграційного процесу.

Важливою характеристикою сучасних податкових систем розвинутих країн є їхня структура. Це співвідношення має певні особливості в різних країнах. Так, у Данії, Люксембурзі, Англії переважають прямі податки. Своєю чергою, у Франції – непрямі. Німеччина та Італія мають досить урівноважену структуру податків.

У цілому аналіз практики Європейського Союзу щодо використання непрямого оподаткування та його впливу на доходи бюджету та економічний розвиток дозволив встановити такі його особливості [1]:

— надходження від непрямих податків є одним із трьох базових джерел доходів бюджетів країн-членів, до яких відносяться, крім того, – надходження прямих податків і соціальних страхових платежів;

— розвиток системи непрямого оподаткування обумовлювався необхідністю гармонізації та спрощення торговельних режимів у середині союзу та у торгівлі із іншими країнами – торговельними партнерами;

— головним непрямим податком виступає податок на додану вартість, доходи від справляння якого формують у середньому 6–9 % ВВП;

— процес розширення Європейського Союзу супроводжується процесами подальшої гармонізації та спрощення системи непрямого оподаткування.

У свою чергу, пряме оподаткування в Україні представлено податком на додану вартість, акцизним податком та митом. При цьому, перелік підакцизних товарів визначається Податковим кодексом України [2]. Щодо фіскальної ролі непрямих податків, то головним джерелом формування доходів державного бюджету виступають надходження ПДВ, що в 2015 році склали 178,5 млрд. грн., або 33,4% доходів Державного бюджету України (9% ВВП України).

Слід відзначити, що наявність ПДВ у податковій системі України є однією з передумов її вступу до Європейського Союзу. Тому, наступні трансформації у сфері непрямого оподаткування в Україні повинні передбачати збереження даного податку із якісними змінами щодо його адміністрування.

Література:

1. Заводський С. Особливості непрямого оподаткування в країнах-членах Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gisap.eu/node/1117>

2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

3. Виконання державного бюджету 2015 [Електронний ресурс] / Державна казначейська служба України. – Режим доступу: http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=311513&&documentList_stind=21